

**ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានទី៦ - អត្ថន័យសម្រាប់តំបន់អាស៊ាន៖ ឱកាសសម្រាប់សង្គមស៊ី
វិលដើម្បីឆ្លើយតប**

ប្រទេសចិនគឺជាអ្នកដើរតួនាទីដ៏សំខាន់ ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានសម្រាប់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ
សកលលោកអស់រយៈកាលជាច្រើនឆ្នាំមកហើយ។ ធនាគារគោលនយោបាយ ធនាគារពាណិជ្ជកម្ម
និងមូលនិធិវិនិយោគគាំទ្រដោយរដ្ឋរបស់ចិន បានគាំទ្រផ្តល់ការវិនិយោគហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្រៅ
ប្រទេសអស់រយៈកាលជាងមួយទសវត្សរ៍មកហើយ។ ការបង្កើតឡើងនាពេលថ្មីៗ នូវស្ថាប័ន និងការ
ផ្តួចផ្តើមគំនិតធំៗ ដូចដែលមានពិភាក្សាក្នុងរបាយការណ៍ស្តីពី *ការសម្រេចបានវឌ្ឍនភាព* របស់ IDI
ទំនងជាអាចនាំឲ្យប្រទេសចិនមានវត្តមានកាន់តែធំឡើងថែមទៀត នៅក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន
សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសកលលោកនាពេលអនាគត។

AiIB គឺជាស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុពហុភាគី ផ្តួចផ្តើមគំនិតឡើងដោយប្រទេសចិនជាលើកដំបូង
បំផុត ដែលកំពុងផ្សព្វផ្សាយខ្លួនឯងថាជាគំរូថ្មី ព្រមជាមួយរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង និងអភិបាលកិច្ច
ដែលមានលក្ខណៈកាន់តែល្អប្រសើរ មានប្រសិទ្ធភាព និងសក្តិសមសម្រាប់សេចក្តីត្រូវការរបស់
អាស៊ី ជាងធនាគារដែលមានស្រាប់ ដូចជាធនាគារពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី។ ការផ្តួច
ផ្តើមគំនិតខ្សែក្រវ៉ាត់មួយផ្លូវមួយ ឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញនូវការផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាថ្មីម្តងទៀតពី
ប្រទេសចិនមកលើការលើកកម្ពស់ការវិនិយោគក្រៅប្រទេស ជាពិសេសនៅក្នុងគម្រោងដែលពង្រឹង
ដល់ការតភ្ជាប់ថ្នាក់តំបន់។ មូលនិធិផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ពិសេសត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីគាំទ្រ
ដល់ការផ្តួចផ្តើមគំនិតខ្សែក្រវ៉ាត់មួយផ្លូវមួយ ហើយស្ថាប័ន និងក្រុមហ៊ុនដែលមានស្រាប់ រួមទាំង
ធនាគារគោលនយោបាយចិនផងដែរ បានបង្ហាញការគាំទ្ររបស់ខ្លួនយ៉ាងឆាប់រហ័ស ហើយបាន
ប្រកាសផែនការក្នុងការបង្កើនការវិនិយោគ និងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងនៅក្នុងការផ្តួច
ផ្តើមគំនិតខ្សែក្រវ៉ាត់មួយផ្លូវមួយ។

លទ្ធភាពទទួលបានហិរញ្ញប្បទានហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធកាន់តែច្រើន

ទ្វីបអាស៊ីប្រឈមមុខជាមួយកង្វះខាតដ៏គួរឲ្យកត់សម្គាល់នូវការផ្គត់ផ្គង់មូលនិធិ សម្រាប់
គម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ។ រដ្ឋាភិបាលរបស់បណ្តាប្រទេសអាស៊ានភាគច្រើន បង្ហាញយ៉ាងច្បាស់
នូវក្តីប្រាថ្នាក្នុងការទាក់ទាញការវិនិយោគលើគម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធខ្នាតធំ ជាពិសេសលើផ្នែក
ដឹកជញ្ជូន ថាមពល និងគម្រោងដទៃទៀតដែលជួយសម្របសម្រួលដល់ការតភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងរវាង
គ្នាទៅវិញទៅមក។ AiIB និងការផ្តួចផ្តើមគំនិតផ្សេងៗទៀត នឹងចូលរួមវិភាគទានដើម្បីឆ្លើយតបទៅ

នឹងសេចក្តីត្រូវការនេះ។ AIB នៅមិនទាន់បានចាប់ផ្តើមការផ្តល់ប្រាក់កម្ចីនៅឡើយ ប៉ុន្តែមានក្តី កង្វល់ត្រូវបានលើកឡើងថា ធនាគារនេះនឹងគាំទ្រដល់គម្រោងមានហានិភ័យខ្ពស់ ដែលត្រូវបាន ច្រានចោលដោយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដទៃទៀត ដូចជា រោងចក្រធុនធំ និងទំនប់វារីអគ្គិសនី ខ្នាតធំ។ ទោះយ៉ាងណាក្តី យើងនៅមិនទាន់បានឃើញថា តើធនាគារនឹងទទួលយកគម្រោងដែល ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដទៃទៀតចាត់ទុកថាមានហានិភ័យខ្ពស់ ឬយ៉ាងណានោះឡើយ។ AIB កំពុងអភិវឌ្ឍគោលនយោបាយថាមពលមួយ ប៉ុន្តែយើងនៅមិនទាន់ច្បាស់ថាតើគម្រោងថាមពល ប្រភេទណាដែល AIB នឹងគាំទ្រនៅឡើយ រហូតទាល់តែមានការចេញផ្សាយនូវគោលនយោបាយ នេះ។ ការផ្តួចផ្តើមគំនិតខ្សែក្រវ៉ាត់មួយផ្លូវមួយ បានផ្សាភ្ជាប់រួចជាស្រេចទៅហើយជាមួយគម្រោង ខ្នាតធំជាច្រើន រួមទាំង ទំនប់វារីអគ្គិសនី Karot ក្នុងប្រទេសប៉ាគីស្ថាន និងគម្រោងហ្សូស៊ីលឥន្ទ្រៈជា ច្រើននៅក្នុងកន្លែងផ្សេងទៀតក្នុងទ្វីបអាស៊ី។

ស្របពេលជាមួយគ្នានេះដែរ ក៏មានវិសាលភាពដ៏គួរឲ្យកត់សម្គាល់សម្រាប់ហិរញ្ញប្បទាន របស់ចិន ដែលនឹងត្រូវតម្រង់ទិសទៅកាន់ការវិនិយោគបែតងផងដែរ។ ប្រទេសចិនគឺជាអ្នកវិនិយោគ ដ៏ធំមួយនៅក្នុងថាមពលកកើតឡើងវិញ ដូចជា ថាមពលខ្យល់ និងថាមពលពន្លឺព្រះអាទិត្យ ទាំងនៅ ក្នុងប្រទេស និងនៅក្រៅប្រទេស។ គោលដៅមួយដែល AIB បានបញ្ជាក់ គឺដើម្បីគាំទ្រ “ការអភិវឌ្ឍ សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយនិរន្តរភាព”។ ដូចគ្នានេះដែរ គុណតម្លៃស្តុលរបស់មូលនិធិផ្លូវសូត្រ និងមូលនិធិ សហប្រតិបត្តិការការវិនិយោគចិន-អាស៊ាន រួមបញ្ចូលនូវការប្តេជ្ញាចិត្តដើម្បីឲ្យមាននិរន្តរភាព។ ប្រសិនបើការផ្តល់មូលនិធិពីស្ថាប័នទាំងអស់នេះត្រូវបានតម្រង់ទិសទៅកាន់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍ប្រកប ដោយនិរន្តរភាព និងមានការចូលរួមយ៉ាងពិតប្រាកដ នោះនឹងអាចមានអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងធំធេង។

បទដ្ឋានផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថានរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញប្បទានចិន

ការធានាសុវត្ថិភាពផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថានរបស់អ្នកផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញប្បទានចិន ជាទូទៅគឺមាន លក្ខណៈមូលដ្ឋាន ហើយជារឿយៗ គឺមិនបើកចំហសម្រាប់ក្រសែភ្នែក និងការពិនិត្យតាមដានរបស់ សាធារណៈជនទេ។ ចំណុចខ្សោយលើផ្នែកអភិបាលកិច្ចបរិស្ថាន និងសង្គមនេះ គឺជាការពិត ជា ពិសេសសម្រាប់ធនាគារគោលនយោបាយរបស់ចិន។ គោលការណ៍ណែនាំរបស់ធនាគារ Eximbank មានលក្ខណៈសង្ខេបយ៉ាងខ្លាំង ហើយគោលការណ៍ណែនាំរបស់ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ចិន នៅមិនទាន់បានបោះពុម្ពផ្សាយនៅឡើយ។ មូលនិធិកិច្ចសហប្រតិបត្តិការការវិនិយោគចិន-អាស៊ាន មានបទដ្ឋាន និងប្រព័ន្ធផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមកម្រិតខ្ពស់ជាងធនាគារខាងដើម ដោយសារតែសាជី វកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិមានភាគហ៊ុននៅក្នុងមូលនិធិនេះ។ ចំពោះ AIB ក្របខ័ណ្ឌការធានាសុវត្ថិ ភាពបរិស្ថានតំណាងឲ្យការឈានមួយជំហានទៅមុខ បើប្រៀបធៀបជាមួយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុទ្វេភាគី របស់ចិន ប៉ុន្តែក្រុមសង្គមស៊ីវិលនៅតែមានកង្វល់អំពីគម្លាតដ៏ធំនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌនេះ។

មានគោលការណ៍ណែនាំមួយចំនួនចេញដោយរដ្ឋាភិបាល ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះក្រុមហ៊ុន ចិន និងអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានចិនទាំងអស់ នៅពេលប្រតិបត្តិការក្រៅប្រទេស រួមទាំង គោលការណ៍ ណែនាំឥណទានបែតងរបស់គណៈកម្មការនិយ័តកម្មធនាគារចិន¹ និងគោលការណ៍ណែនាំរួម សម្រាប់ការការពារបរិស្ថានក្នុងការវិនិយោគ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្រៅប្រទេស ចេញផ្សាយ ដោយក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម និងក្រសួងការពារបរិស្ថានរបស់ចិន។ ក្រៅពីនេះ នៅមានគោលការណ៍ ណែនាំជាក់លាក់ដែលត្រូវអនុវត្តចំពោះក្រុមហ៊ុនពាក់ព័ន្ធ ជាមួយគម្រោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ និងព្រៃឈើ នៅក្រៅប្រទេស។ ទោះយ៉ាងណាក្តី ពុំមានបទដ្ឋានណាមួយក្នុងចំណោមបទដ្ឋានទាំងអស់នេះបាន ដាក់បញ្ចូលនូវយន្តការសម្រាប់ជម្រុញការអនុវត្ត ហើយយើងមិនច្បាស់ថាតើក្រុមហ៊ុនចិនអនុវត្ត គោលការណ៍ណែនាំទាំងអស់នេះជាក់ស្តែងបានត្រឹមត្រូវណាស់នោះដែរ។²

ការធានាឱ្យបានយ៉ាងរឹងមាំនូវការការពារផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថាន មានភាពចាំបាច់ណាស់ ចំពោះស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយជោគជ័យ។ បញ្ហាប្រឈមផ្នែកអភិបាលកិច្ចមាន វត្តមាននៅក្នុងបណ្តាប្រទេសអាស៊ានជាច្រើន ហើយប្រទេសមួយចំនួនមិនសូវមានកំណត់ត្រាអំពី ការគ្រប់គ្រងហេតុប៉ះពាល់ផ្នែកសង្គម និងបរិស្ថានរបស់គម្រោងអភិវឌ្ឍន៍នោះទេ។ នៅក្នុងបរិបទ ដែលមានច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ទន់ខ្សោយ ប្រជាជនងាយរងគ្រោះ និងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដ៏ផុយ ស្រួយ ត្រូវបានផ្អែកលើការការពារ ដែលផ្តល់ដោយគោលនយោបាយប្រតិបត្តិការដីរឹងមាំរបស់អ្នក ផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញប្បទាន ដែលត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់ការទទួលខុសត្រូវចំពោះផលប៉ះពាល់នៃគម្រោង ដែល ខ្លួនផ្តល់មូលនិធិផ្គត់ផ្គង់។

ការឆ្លើយតបរបស់ប្រទេស និងស្ថាប័នដទៃទៀត

ការបង្កើតឡើងនូវ AIIB និងការអភិវឌ្ឍដ៏ឆាប់រហ័សរបស់ការផ្តួចផ្តើមគំនិតដទៃទៀតដឹកនាំ ដោយប្រទេសចិន បានលើកឡើងនូវកង្វល់ក្នុងចំណោមបណ្តាប្រទេសមួយចំនួន ដែលមានក្តីកង្វល់ អំពីការកើនឡើងនូវតួនាទី និងឥទ្ធិពលរបស់ប្រទេសចិននៅក្នុងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុក្នុងតំបន់ និងសកល លោក។ សហរដ្ឋអាមេរិកបានដកខ្លួនចេញពីការចូលរួមក្នុង AIIB ដូចគ្នាជាមួយប្រទេសជប៉ុនផងដែរ ដែលពេលក្រោយមកបានប្រកាសនូវការផ្តួចផ្តើមគំនិតរបស់ខ្លួនឯងផ្ទាល់ជាច្រើន ដើម្បីផ្តល់ថវិកាគាំ ទ្រដល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងតំបន់។ ទោះយ៉ាងណាក្តី ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជា ច្រើនបានប្រើប្រាស់វិធីសាស្ត្រសហការ ហើយបានព្រមព្រៀងចូលរួមផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នានៅក្នុង គម្រោងជាមួយ AIIB រួមមាន ធនាគារពិភពលោក ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី (ADB) និងធនាគារអឺរ៉ុប សម្រាប់ការស្តារឡើងវិញ និងអភិវឌ្ឍ (European Bank for Construction and Development) ។

ទាំងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និងធនាគារពិភពលោក កំពុងអនុវត្តកំណែទម្រង់ដែលជួយ តម្រង់ទិសការឲ្យខ្លីឥណទានរបស់ខ្លួន។ កំណែទម្រង់របស់ ADB ធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងឱ្យ ធនាគារនេះ “កាន់តែរឹងមាំ កាន់តែប្រសើរ និងកាន់តែរហ័ស” តាមរយៈការកែសម្រួលដំណើរការលទ្ធ កម្ម និងនីតិវិធីអនុម័តពីក្រុមប្រឹក្សាភិបាលឲ្យកាន់តែមានភាពងាយស្រួល ស្របពេលដែលធ្វើការ តម្រឹមដំណើរការសម្រាប់ការផ្តល់កម្ចី ជំនួយបច្ចេកទេស និងការបញ្ចេញសាច់ប្រាក់។³ ស្របពេល ជាមួយគ្នានេះដែរ ធនាគារពិភពលោកកំពុងកែសម្រួលនូវគោលនយោបាយការពារផ្នែកសង្គម និង បរិស្ថានរបស់ខ្លួន។⁴ គោលដៅគន្លឹះសម្រាប់ក្របខ័ណ្ឌផ្នែកបរិស្ថាន និងផ្នែកសង្គមថ្មីនេះ គឺដើម្បីធ្វើ ការរៀបចំដំណើរការត្រៀម និងវាយតម្លៃរបស់ខ្លួនក្នុងគោលដៅធ្វើឲ្យកាន់តែមានភាពងាយស្រួល ចំ ណាយអស់តិចជាងមុន និងកាន់តែឆាប់រហ័សក្នុងការអនុម័តលើគម្រោងនានា។ ថ្វីបើកំណែទម្រង់ ទាំងនេះបានចាប់ផ្តើមនៅមុនពេលការបង្កើត AIB ក្តី ប៉ុន្តែការផ្លាស់ប្តូរឆ្ពោះទៅរកជំនុំនៃការឲ្យខ្លី កាន់តែលឿន បានទទួលការជម្រុញទឹកចិត្តមួយផ្នែកពីសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងការធ្វើឲ្យខ្លួនកាន់តែមាន ភាពប្រកួតប្រជែង ជាមួយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុថ្មីៗដែលផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានអភិវឌ្ឍន៍។ កំណែទម្រង់មួយ ចំនួនបានរងការរិះគន់ពីសំណាក់ក្រុមសង្គមស៊ីវិល អ្នកច្បាប់ផ្នែកសិទ្ធិមនុស្ស និងអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ សង្គម ថាបានបំផ្លិចបំផ្លាញដល់ការការពារបរិស្ថាន និងសង្គមសំខាន់ៗ លទ្ធភាពទទួលបានព័ត៌មាន និងដំណើរការនៃការប្រឹក្សាយោបល់ ជាពិសេសនៅមុនពេលគម្រោងត្រូវបានអនុម័តដោយធនាគារ។¹

ការអភិវឌ្ឍតួនាទីរបស់ប្រទេសចិននៅក្នុងតំបន់អាស៊ាន

ទំនាក់ទំនងរបស់ប្រទេសចិនជាមួយបណ្តាប្រជាជាតិអាស៊ានមួយចំនួនមានភាពស្មុគស្មាញ ដោយសារមានវត្តមានជម្លោះទឹកដីដែលមិនទាន់បានដោះស្រាយ។ ស្របពេលជាមួយគ្នានេះ លោក ប្រធានាធិបតី Xi Jinping មានក្តីប្រាថ្នាក្នុងការលើកកម្ពស់ទស្សនាទាន “សហគមន៍ចិន-អាស៊ាន ដែលមានជោគវាសនារួមគ្នា”។ ការផ្តួចផ្តើមគំនិត AIB ខ្សែក្រវ៉ាត់មួយផ្លូវមួយ និងការផ្តួចផ្តើមគំនិត ផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុដទៃទៀត ត្រូវបានមើលឃើញថាជាមធ្យោបាយ ដើម្បីកែលម្អកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ សេដ្ឋកិច្ច និងការទូតនៅក្នុងសមាគមថ្នាក់តំបន់។ សមាជិកទាំងដប់ប្រទេសរបស់អាស៊ាន ក៏ជា សមាជិករបស់ AIB ផងដែរ ហើយខ្សែក្រវ៉ាត់មួយផ្លូវមួយឆ្លងកាត់ដោយផ្ទាល់នៅក្នុងតំបន់នេះ។

អ្នកដឹកនាំ និងមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់ជាច្រើនមកពីបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន បានកោតសរសើរជា សាធារណៈចំពោះអត្ថប្រយោជន៍ជាសក្តានុពលរបស់ AIB និងការផ្តួចផ្តើមគំនិតខ្សែក្រវ៉ាត់មួយផ្លូវ មួយ។ សមាហរណកម្មថ្នាក់តំបន់ត្រូវបានមើលឃើញថាជាអាទិភាពចម្បង ហើយទំនងជាផ្តោត គោលដៅលើការផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងឆ្នាំខាងមុខ។ នៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌកិច្ចសហ

¹ For further discussion of World Bank safeguard reforms see: <http://www.inclusivedevelopment.net/world-bank-safeguards-campaign/>.

ប្រតិបត្តិការក្នុងមហាអនុតំបន់ទន្លេមេគង្គ ស្ថាប័ននានាជាច្រើនព្យាយាមគាំទ្រការអនុវត្តគម្រោងនៅ ក្នុងវិស័យទាំងឡាយ រួមមានដូចជា វិស័យដឹកជញ្ជូន ថាមពល ទូរគមនាគមន៍ កសិកម្ម ពាណិជ្ជ កម្ម និងការវិនិយោគរបស់វិស័យឯកជន។⁵ គម្រោងបំពង់បង្ហូរត្រូវបានអភិវឌ្ឍឡើងដោយប្រទេស នីមួយៗ ហើយទទួលបានការផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុពីស្ថាប័នផ្សេងៗជាច្រើន រួមមាន ធនាគារពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ប៉ុន្តែក្នុងនោះក៏រួមមានធនាគារគោលនយោបាយចិន និងអ្នកវិនិយោគ ដទៃទៀតផងដែរ។ AIB ពហុភាគី ធនាគារគោលនយោបាយចិន និងធនាគារពាណិជ្ជកម្មចិនព្រម ទាំងមូលនិធិការវិនិយោគនានា សុទ្ធតែទំនងជាគាំទ្រគម្រោងដែលគាំទ្រដល់សមាហរណកម្មថ្នាក់ តំបន់នៅក្នុងឆ្នាំខាងមុខ។

ឱកាសសម្រាប់សង្គមស៊ីវិលដើម្បីឆ្លើយតប

ធម្មជាតិនៃស្ថាប័នផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុសំខាន់ៗរបស់ចិន និងការផ្តួចផ្តើមគំនិតសំខាន់ៗរបស់ ចិន មានភាពខុសប្លែកគ្នាគួរឱ្យកត់សម្គាល់។ ឧទាហរណ៍ ថ្វីបើការផ្តួចផ្តើមគំនិត AIB ជាការផ្តួច ផ្តើមគំនិតដឹកនាំដោយប្រទេសចិនក្តី ប៉ុន្តែការផ្តួចផ្តើមគំនិតនេះគឺជាស្ថាប័នពហុភាគីដែលមាន សមាជិកភាពយ៉ាងទូលំទូលាយមកពីទ្វីបអាស៊ី និងកន្លែងផ្សេងៗទៀត។ ការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយ សង្គមស៊ីវិលធ្វើឡើងដោយធនាគារនេះកន្លងមកនៅមានភាពខ្វះខាត ប៉ុន្តែលក្ខណៈសម្បត្តិបែបពហុ ភាគីនៃធនាគារនេះ គឺជាឱកាសប្រកបដោយសក្តានុពលសម្រាប់ឲ្យមានការចូលរួម និងការជះឥទ្ធិ ពលពីសង្គមស៊ីវិលទៅលើប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារ។ ផ្ទុយទៅវិញ ការផ្តួចផ្តើមគំនិតខ្សែក្រវ៉ាត់មួយ ផ្លូវមួយ ពុំមានលក្ខណៈជាស្ថាប័ននោះឡើយ ពោលគឺគ្រាន់តែជាការផ្តួចផ្តើមគំនិតមួយប៉ុណ្ណោះ ដោយហេតុនេះហើយ ពុំមានអង្គការណាមួយដើម្បីសម្របសម្រួលការអនុវត្តការផ្តួចផ្តើម គំនិតនេះនៅមូលដ្ឋានឡើយ ជាហេតុធ្វើឲ្យការអនុវត្តការផ្តួចផ្តើមគំនិតនេះអាចមានការលំបាកក្នុង ការចូលរួម និងជះឥទ្ធិពល។

មូលនិធិវិនិយោគចិនដែលបានពិភាក្សានៅទីនេះ ត្រូវបានដំណើរការទាំងស្រុងដោយ ប្រទេសចិន។ ថ្វីបើជាធម្មតាពុំមានរូបភាពអាចឃើញច្បាស់នៅនឹងមូលដ្ឋានក្តី ប៉ុន្តែមានព័ត៌មាន គោលមួយចំនួនអាចរកបាននៅលើគេហទំព័ររបស់មូលនិធិទាំងនេះ ស្តីពីការវិនិយោគរបស់ពួកគេ។ ជាចុងក្រោយនេះ ធនាគារគោលនយោបាយរបស់ប្រទេសចិន ដូចជាធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ចិន និង ធនាគារ Eximbank ជាដើម មានសកម្មភាពយ៉ាងសកម្មនៅក្រៅប្រទេសអស់រយៈពេលជាងមួយ ទសវត្សរ៍មកហើយ ប៉ុន្តែជាទូទៅមានការលំបាកក្នុងការចូលទៅរក ហើយច្រើនតែមិនឆ្លើយតប ចំពោះការដែលសង្គមស៊ីវិលព្យាយាមដើម្បីឲ្យមានការចូល។ ទោះយ៉ាងណាក្តី ចំណុចនេះអាចនឹង ប្រែប្រួលនៅពេលខាងមុខ ហើយដោយហេតុថា ធនាគារទាំងអស់នេះនឹងបន្តជាអ្នកដើរតួដ៏សំខាន់ នៅក្នុងការវិនិយោគក្រៅប្រទេសរបស់ចិន វាជាការសំខាន់ណាស់ដែលក្រុមសង្គមស៊ីវិលត្រូវអភិវឌ្ឍ

ការយល់ដឹងរបស់ខ្លួនអំពីអ្នកដើរតួនាទីទាំងអស់នេះ និងយុទ្ធសាស្ត្រដើម្បីជះឥទ្ធិពលទៅលើពួកគេ។

មានឱកាសសម្រាប់ក្រុមសង្គមស៊ីវិលដើម្បីចូលរួម និងស្វែងរកការគាំទ្រឲ្យមានការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រកបដោយការទទួលខុសត្រូវជាងមុនពីប្រទេសចិន។ នេះពុំមែនជាការងារដ៏ងាយស្រួលនោះឡើយ ប៉ុន្តែសកម្មភាពខាងក្រោមនេះអាចមានសារៈប្រយោជន៍ចំពោះក្រុមសង្គមស៊ីវិលក្នុងទ្វីបអាស៊ី និងតំបន់ដទៃទៀតដែលមានការវិនិយោគខ្ពស់ពីប្រទេសចិន ៖

- **អភិវឌ្ឍឲ្យមានការយល់ដឹងកាន់តែខ្លាំងអំពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុចិន និងវិធីសាស្ត្ររបស់ចិន៖**
ដោយហេតុថា ស្ថាប័នទាំងអស់នេះមានការអភិវឌ្ឍ ហើយប្រតិបត្តិការរបស់ពួកគេមានការរីកចម្រើន វាជាការសំខាន់ណាស់ដែលក្រុមសង្គមស៊ីវិលត្រូវពង្រីកចំណេះដឹង និងការយល់ដឹងរបស់ខ្លួនអំពីរចនាសម្ព័ន្ធអភិបាលកិច្ច យុទ្ធសាស្ត្រ និងប្រតិបត្តិការ។
- **អភិវឌ្ឍចំណេះដឹងអំពីផែនការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅកម្រិតប្រទេស និងកម្រិតតំបន់៖** ការផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ចិនសម្រាប់គម្រោងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ជារឿយៗតែងតែត្រូវបានធ្វើឡើងជាកិច្ចឆ្លើយតបចំពោះការស្នើសុំពីរដ្ឋាភិបាលរបស់ប្រទេសម្ចាស់ផ្ទះ។ បណ្តាប្រទេសនានា នឹងមានរចនាសម្ព័ន្ធគម្រោងរបស់ខ្លួនសម្រាប់ស្វែងរកការផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុ។ តាមរយៈការប្រមូលព័ត៌មានរចនាសម្ព័ន្ធទាំងអស់នេះ គេអាចព្យាករណ៍ទុកជាមុនថាតើគម្រោងណាខ្លះដែលនឹងត្រូវធ្វើឡើងនាពេលបន្ទាប់។
- **ពិនិត្យតាមដានការអភិវឌ្ឍផ្នែកស្ថាប័ន និងសកម្មភាពនាពេលអនាគតរបស់ AIIB៖** AIIB ឥឡូវនេះកំពុងមានប្រតិបត្តិការ ប៉ុន្តែប្រតិបត្តិការនេះនៅស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលដំបូងនៅឡើយ។ ជាការសំខាន់ណាស់ដែលត្រូវពិនិត្យតាមដានលើការអភិវឌ្ឍរបស់ស្ថាប័ននេះ និងការអនុវត្តនូវគោលនយោបាយថ្មីៗ និងគោលនយោបាយដែលនឹងអាចធ្វើឡើងនាពេលខាងមុខដ៏ឆាប់ៗ ដោះស្រាយបញ្ហាការបង្ហាញព័ត៌មាន និងការបង្កើតយន្តការបណ្តឹងសាទុក្ខ។ ដូចគ្នានេះដែរ ដំណើរការរបស់ស្ថាប័ននេះសម្រាប់ការអនុម័តលើគម្រោងគួរទទួលបានការពិនិត្យតាមដាន ដើម្បីកំណត់រកឱកាសដើម្បីជះឥទ្ធិពលលើការសម្រេចចិត្ត។ សមាជិកភាពពហុភាគីរបស់ធនាគារ ព្រមទាំងទំនាក់ទំនងបែបការផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ធនាគារនេះ ជាមួយធនាគារពិភពលោក និងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ទៅលើគម្រោងជាច្រើន ផ្តល់ឱកាសសំខាន់ៗសម្រាប់ការចូលរួម និងការស្វែងរកការគាំទ្រ។
- **ពិនិត្យតាមដានសកម្មភាពនានារបស់មូលនិធិវិនិយោគ ៖** មូលនិធិផ្លូវសូត្រ និងមូលនិធិសហប្រតិបត្តិការការវិនិយោគអាស៊ាន-ចិន (CAF) មានសកម្មភាពរួចហើយនៅក្នុងតំបន់អា

ស្ថាន។ វាមានសារៈសំខាន់ ដែលត្រូវពិនិត្យតាមដានលើប្រតិបត្តិការរបស់មូលនិធិទាំងនេះ នៅពេលដែលមូលនិធិទាំងនេះត្រូវបានពង្រីកកាន់តែធំឡើង។ មូលនិធិទាំងពីរនេះមាន គេហទំព័រដែលអាចក្លាយជាប្រភពព័ត៌មានដ៏មានសារៈប្រយោជន៍។ ព័ត៌មាននៅលើគេហ ទំព័រទាំងនេះ ជាព័ត៌មានគោលប៉ុណ្ណោះ ហេតុនេះជាការសំខាន់ផងដែរ ដែលត្រូវពិនិត្យតាម ដានលើរបាយការណ៍ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និងប្រភពព័ត៌មានដទៃទៀតស្តីពីគម្រោងដែលត្រូវ បានស្នើឡើង។ ភាគហ៊ុនដ៏គួរឲ្យកត់សម្គាល់របស់សាជីវកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៅក្នុង CAF និងការទទួលយកនូវបទដ្ឋានអនុវត្តការងាររបស់ IFC ពីសំណាក់ CAF ផ្តល់នូវឱកាស សម្រាប់ការចូលរួមជាមួយមូលនិធិ រួមទាំងតាមរយៈការប្រើប្រាស់យន្តការគណនេយ្យភាព ដែលមានឈ្មោះថា ភាពអនុលោម ទីប្រឹក្សា ដោះស្រាយវិវាទ របស់ IFC ដោយប្រជាពលរដ្ឋ ដែលរងផលប៉ះពាល់ពីគម្រោង។

- **លើកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់សហគមន៍៖** ប្រសិនបើអ្នកបានដឹង ឬធ្វើការជាមួយសហគមន៍ ដែលអាចរងផលប៉ះពាល់ពីសកម្មភាពនានា ដែលទទួលមូលនិធិពីស្ថាប័នទាំងនេះ វាជាការ សំខាន់ណាស់ដែលត្រូវលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់ពួកគេ អំពីតួអង្គទាំងនេះ និងថាតើ មានជម្រើសអ្វីខ្លះសម្រាប់ពួកគេដើម្បីជះឥទ្ធិពលលើគម្រោង និងស្វែងរកគណនេយ្យភាព និងសំណង ប្រសិនបើពួកគេរងគ្រោះ។
- **ទាក់ទងទៅកាន់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុចិន៖** ស្ថាប័នទាំងអស់ដែលត្រូវបានបញ្ជាក់នៅក្នុងឯក សារនេះ សុទ្ធតែអះអាងថាខ្លួនប្រកាន់ខ្ជាប់តាមគោលការណ៍ការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយនិរន្តរ ភាព ដោយក្នុងនោះ ការប្រឹក្សាយោបល់ជាមួយសាធារណៈជនគឺជាធាតុមួយដ៏សំខាន់។ ក្រុមសង្គមស៊ីវិលអាចព្យាយាមធ្វើឲ្យមានការចូលរួមពីស្ថាប័នទាំងនេះ ដើម្បីស្នើសុំព័ត៌មាន និងផ្តល់មតិយោបល់ទាក់ទងជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍផ្នែកស្ថាប័ន និងផ្នែកគោលនយោបាយ ព្រមទាំងព្យាយាមដើម្បីជះឥទ្ធិពលលើគម្រោងនីមួយៗ។
- **តស៊ូមតិឲ្យមានបទដ្ឋាន និងការអនុវត្តកាន់តែប្រសើរឡើង៖** ក្របខ័ណ្ឌការងារផ្នែកបរិស្ថាន និងសង្គមរបស់ AIIB មានវត្តមានរួចហើយ ប៉ុន្តែនៅពុំទាន់បានអនុវត្តសកល្បងនៅឡើយ។ ធនាគារចិន និងមូលនិធិចិន ដែលត្រូវបានពិភាក្សានៅទីនេះ មានគោលការណ៍ណែនាំផ្នែក សង្គម និងបរិស្ថាន ដែលមានគុណភាពកម្រិតផ្សេងៗគ្នា ប៉ុន្តែទំហំនៃការអនុវត្តតាមគោល នយោបាយទាំងអស់នេះ នៅមានភាពមិនទាន់ច្បាស់លាស់នៅឡើយ។ ក្រុមសង្គមស៊ីវិល អាចធ្វើយុទ្ធនាការ ដើម្បីឲ្យមានការពង្រីកបន្ថែម កែលម្អ ផ្សព្វផ្សាយសាធារណៈ និងអនុវត្ត នូវគោលការណ៍ទាំងអស់នេះ។

- **តស៊ូមតិដើម្បីឲ្យកាន់តែមានតម្លាភាព៖** លើកលែងតែ AIB ពុំមានស្ថាប័នណាមួយដែលគ្របដណ្តប់ដោយឯកសារនេះ បានផ្តល់ព័ត៌មានលម្អិតអំពីគម្រោងនៅតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធើណែតឡើយ។ ក្រុមសង្គមស៊ីវិលអាចបញ្ចុះបញ្ចូលស្ថាប័នទាំងនេះឲ្យកែលម្អចំពោះការដាក់បង្ហាញព័ត៌មាន។
- **តស៊ូមតិជាមួយស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដែលសហការជាមួយ AIB៖** AIB បានចាប់ផ្តើមគម្រោងសហផ្គត់ផ្គង់ហិរញ្ញប្បទានជាមួយគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិដទៃទៀត រួមមានធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ធនាគារអឺរ៉ុបសម្រាប់ការស្តារ និងអភិវឌ្ឍ និងធនាគារពិភពលោក។ ការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានរួមគ្នា បង្កើតនូវច្រកចូលមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការជះឥទ្ធិពលទៅលើប្រតិបត្តិការ និងការអនុវត្តរបស់ AIB តាមរយៈការប្រើប្រាស់វេទិកាចូលរួម និងយន្តការគណនេយ្យភាពដែលផ្តល់ដោយសហអ្នកផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន។
- **អភិវឌ្ឍបណ្តាញចែករំលែកព័ត៌មាន៖** ស្ថាប័នដែលត្រូវបានគ្របដណ្តប់ដោយឯកសារនេះមានភាពស្មុគស្មាញ និងមានប្រតិបត្តិការនៅក្នុងបណ្តាប្រទេសរាប់សិបប្រទេសក្នុងទ្វីបអាស៊ី និងទូទាំងពិភពលោក។ ដោយហេតុផលនេះ វាជាការសំខាន់ណាស់សម្រាប់សង្គមស៊ីវិលក្នុងការចែករំលែកព័ត៌មាន និងបទពិសោធន៍គ្នាទៅវិញទៅមកជាប្រចាំ ជាមួយដៃគូ និងអ្នករួមការងារដទៃទៀតនៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់តំបន់ និងថ្នាក់អន្តរជាតិ។

ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មាននេះដកស្រង់ចេញពីរបាយការណ៍អង្គការ *Inclusive Development International* ដែលមានចំណងជើងថា [Making Inroads: Chinese Infrastructure Investment in ASEAN and Beyond](#) ។

ការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍឯកសារបោះពុម្ពផ្សាយនេះបានទទួលការគាំទ្រពី *Heinrich-Böll-Stiftung South East Asia, The McKnight Foundation and Planet Wheeler Foundation*

ការបោះពុម្ពផ្សាយនេះបានទទួលអាជ្ញាប័ណ្ណអនុញ្ញាត្តិក្រោម *Creative Commons Attribution-Non Commercial-ShareAlike 4.0 International License* (cc) BY-NC-SA

¹ For an analysis of the Green Credit Guidelines see: Friends of the Earth US (2015), *Going Out, But Going Green? Assessing the Implementation of China's Green Credit Guidelines Overseas*, Washington DC: FOE. <http://www.foe.org/news/archives/2014-11-going-out-but-going-green>.
² See IDI's forthcoming handbook on Chinese safeguards for a practical guide to these policies and others.
³ Asian Development Bank (2015, 16 December), *Press Release: ADB Approves Reforms Package to Speed Loan Delivery, Enhance Operational Efficiency*. <http://www.adb.org/news/adb-approves-reforms-package-speed-loan-delivery-enhance-operational-efficiency> (accessed May 2016).
⁴ World Bank (2014, 2 September), *Review and Update of the World Bank's Safeguard Policies, Proposed Environmental and Social Framework, Background Paper*, paragraph 20.
⁵ Asian Development Bank (no date), *GMS Overview*. <http://www.adb.org/countries/gms/overview> (accessed May 2016).